

Vedtak fylkesutvalet onsdag 3. mars 2021

Sak 44 innspel frå Vestland fylkeskommune til jordbruksforhandlingane 2021

1. Jordbruket i Vestland er viktig for matforsyninga i landet og kan best bidra til norsk matproduksjon, verdiskaping og sjølvforsyning når struktur og produksjon er tilpassa naturressursane.

Vestland fylkeskommune krev at det vert ført ein nasjonal landbrukspolitikk som legg til rette for auka matproduksjon basert på norske og gardane sine ressursar og auka verdiskaping i Norge. Ta i bruk all dyrka jord og nytte utmarksbeite mykje meir. Det vil gje meir levande bygder, matvaretryggleik og auke karbonbindinga i jord. For å sikre at alt areal inkludert beite blir halde i hevd, må grunnlaget for dei små og mellomstore bruka i distrikta styrkast. Landbrukspolitikken må i større grad også ta i vare og fremje dei verdiane landbruket bidreg med, i tillegg til å produsere mat. Det må vere eit mål å auke sjølvforsyningsgraden til 50% innan fem år. Investeringsmidlar må gå til å utvikle landbruket, gje større mangfald og utnytting av ressursane på garden.

Tiltak:

- Innfør tak og trappetrinn på fleire av tilskotsordningane og tak for sum tilskot per bruk
- Betre økonomien på geit- og sauebruk av middels storleik
- Innføre strukturtilskot for ammeku i arealsone 5-7
- Sikre Vestland som frukt og bærfylke
- Sterkare geografiske verkemidlar som støttar opp under små og mellomstore bruk
- Ramma til kompetansenettverka for lokalmat må aukast
- Auk arealstøtte til norsk grovfôr for å stimulere til å hauste og fornye arealressursane.
- Tilskotet må vere på teignivå og den grovmaska soneinndelinga vert avløyst av ein inndeling basert på kartdata.
- Arealutnytting må vere eit kriterium i sentrale føringane for å gi rom for tilpassing til areal og lokale forhold.

- Stimulere til auka grønnsaksproduksjon med fleire driftseiningar og større mangfald i produksjon. Dette vil vere ei bra utnytting av ressursar, både med jord og gjødsel, og eit godt bidrag til ein meir variert lokalmatleveranse.

2. Investeringsstøtta til mjølkeproduksjonen må aukast, og det er avgjerande for å skape framtidstru, evne og lyst til å satse i næringa.

Midlar til investering- og bedriftsutvikling i mjølkeproduksjonen må doblast i høve til i dag. Det vil seie ei auka ramme på omlag 250 millionar kr på landsplan per år. Denne auka ramma må vere øyremerka for omlegging til lausdrift i mjølkeproduksjonen. Fylka med størst del båsfjøs, må få størst del av ramma.

Maksimalt tilskot i kr og prosent for fjøsar under 30 årskyr må aukast for å gjere det mogleg for mindre bruk å bygge om til lausdrift. Dette er heilt avgjerande for å halde oppe Vestland sin relative del av mjølkeproduksjonen i landet.

Den regionale partnerskapen må få større handlingsrom til å bestemme retningsliner for bruk av midlane, slik at desse kan tilpassast dei regionale utfordringane.

3. Kunnskap må ligge til grunn for klima- og miljøtiltak i landbruket og dei rette tiltaka må gjerast lønsame for bonden.

Arbeidet med å nå måla i landbruket sin klimaplan må støttast gjennom midlar til forskning og ved at det blir sett inn økonomiske verkemiddel som stimulerer bøndene til å gjere gode tiltak på eigne gardar.

Tiltak:

- Ordninga med auka investeringsstøtte ved bruk av tre i landbruksbygg må førast vidare
- Midlane knytt til lager for husdyrgjødsel må inn i den ordinære ramme for investering og bedriftsutvikling i landbruket/IBU
- Stimulere til sirkulærøkonomi, også ved at det kan tildelast investeringsstøtte til brukt utstyr utover mjølkerobot
- Ramma for Regionalt miljøprogram må aukast for å styrke landskapsdelen og gje rom for klimatiltak. Flytt tilskot til grøfting over til det Regionale Miljøprogrammet (RMP) med føresetnaden at det følgjer med ein vesentleg auka pengesum til ordninga.

- Tilskotssatsane for dyr på beite må aukast
- Tilskotet for å levere husdyrgjødsel til biogassanlegg må aukast og det må stimulerast til tiltak for å nytte gjødsel som ein kortreist ressurs
- Stimuleringstiltak for å ta i bruk fossilfrie traktorar og lettare maskiner
- Ramma for å fase ut fossil oppvarming må aukast
- Betre systemet for innsamling av rundballeplast slik at all brukt plast blir returnert
- Sikre god finansiering av kompetansetilbod tilpassa behovet i næringa
- Økonomiske og juridiske verkemiddel må bidra til å løyse ut skogen sitt klimapotensial
- For å støtte opp om berekraftig produksjon må det vere eit løft for økologisk landbruk i jordbruksavtala.
- Karbonbindande praksis må stimulerast gjennom jordbruksavtala.
- Sett av ressursar til forskning og utvikling av regenerative dyrkingsmetodar i ulike produksjonar under norske forhold for å auke karbonopptak og lagring, samt betring av jordhelsa.
- Stimuleringstilskot for i større grad å nytte berekraftig for til husdyr.»